

23.

Wartość przekazywania życia

I. PROSPEKT WARTOŚCI

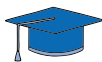
1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój fizyczny, emocjonalny, moralny i społeczny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Rozumienie płciowości człowieka

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Odpowiedzialność za przekazywane życie

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Przekazywanie życia przynależy do natury człowieka.
- Wartość rodziny w przekazywaniu życia i procesie wychowania.
- Życie ludzkie jest owocem ludzkiej miłości.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Życie jest jedną z największych wartości, jakie otrzymujemy w darze od rodziców.
- Źródłem życia jest miłość rodziców związanych małżeństwem na całe życie.
- Życie drugiego człowieka ma taką samą wartość i godność jak moje życie.

Zasady

- Poznaję swoją płciowość fizyczną i psychiczną.
- Miejscem przekazywania życia jest uczuciowy, miłosny związek rodziców.
- Swoją rodzinę traktuję z szacunkiem i jestem jej wdzięczny za dar życia.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Życie własne, życie własnych dzieci i życie innych ludzi jest największą naturalną wartością.
- Przekazanie życia powinno dokonywać się w stałym, uczuciowym związku małżeńskim.
- Celem małżeństwa jest wzajemna miłość i przekazanie życia.

Zasady

- Kocham i szanuję życie własne, i moich dzieci.
- Ukazuję wartość miłości i płciowości w życiu małżeńskim i rodzinnym¹.
- Biorę pełną odpowiedzialność za życie przekazywane w moim związku małżeńskim (ilość dzieci, czas, stan zdrowia, odpowiednie warunki do przekazywania życia).

1.7. ZADANIA DLA PRZEDSZKOLA, WYCHOWAWCY

Normy

- Naród jest rodziną rodzin, odpowiedzialną za przekazywanie i ochronę życia.
- Płciowość człowieka służy do zbudowania stałych, silnych związków małżeńskich i do przekazywania życia².
- Asymetryczny dualizm seksualny jest wartością życia ludzkiego.

Zasady

- Przedstawiam, wyjaśniam i wpajam wszystkie argumenty broniące życia ludzkiego.

¹ „Podkreślmy, iż młody człowiek powinien odkrywać właściwą rolę ludzkiej płciowości nie poprzez rozmowę z wychowawcami, duszpasterzami czy też rówieśnikami, ale przede wszystkim poprzez doświadczenie miłości swoich rodziców. Tak zwane wychowanie seksualne, które polega na przekazywaniu dziecku informacji o funkcjonowaniu płciowości, o jej zadaniach i celach, może być jedynie uzupełnieniem tego właśnie integralnego wychowania seksualnego, jakim jest uczestnictwo dziecka we wzajemnej miłości rodziców”. J. Augustyn, *Wychowanie seksualne w rodzinie i w szkole*, Kraków 2014, s. 27.

² „Sferę cielesnej więzi między dwojgiem ludzi traktuje się tylko jako technikę uzyskiwania przyjemności, abstrahując od odpowiedzialności. A przecież właśnie tam, gdzie trzeba silnej woli, gdzie trzeba upartego uzyskiwania dobra, leży źródło tego, co piękne, co szlachetne, co zwycięskie”. J. Glemp, *Słowo Prymasa Polski...*, dz. cyt., s. 144.

- Zwracam uwagę na szacunek do życia i zdrowia jako podstawowych wartości.
- W wychowaniu zwracam baczną uwagę na kształtowanie właściwych ról i postaw adekwatnych do określonej płci³.

³ Nauczyciele „niech współpracują przede wszystkim z rodzicami i niech razem z nimi uwzględniają w całym procesie wychowawczym różnicę płci i wyznaczoną przez Bożą Opatrzność każdej płci właściwą rolę w rodzinie i w społeczeństwie”. DWCH 8.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Dzieci, które mają młodsze rodzeństwo i pamiętają czas jego narodzin, opowiadają o tym jak rodzina przygotowywała się na jego przyjście na świat. Jakie emocje towarzyszyły oczekiwaniu? W jaki sposób komunikowały się z dziadkiem, gdy był jeszcze w brzuchu u mamy? Co zmieniło się po narodzinach? Jakie role, zadania i przywileje ma starsze rodzeństwo? Warto podkreślić, że rodzice kochają wszystkie dzieci jednakowo, a narodziny dziecka to wspólnie celebrowane, niezwykle święto rodzinne.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Właściwie rozumie się rolę danej płci, szanuje się własną płciowość. Dzieci dostrzegają wartość własnego życia, są wychowywane w poszanowaniu życia i zdrowia własnego i innych ludzi. Akceptują rodzeństwo, są otwarte na narodziny w swojej rodzinie.

1.10. ZAGROŻENIA

Następuje pomieszanie ról płciowych. Zbyt wcześnie następuje inicjacja seksualna. Zakładane są pozamałżeńskie związki seksualne, odrzuca się lub pomija trwałe małżeńskie związki, jako jedyne właściwe formy do godnego przekazywania życia. Akceptuje się patologiczne zachowania seksualne. W konsekwencji nieodpowiedzialne rodzicielstwo przynosi szkodę nie tylko samemu dziecku, którego świat wartości staje się niepełny, ale również jego rodzicom.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Przyjście na świat rodzeństwa przynosi wiele zmian w życiu całej rodziny. Rodzice, potrafią przewidzieć, jak będzie wyglądało ich życie, gdy w domu pojawi się kolejny członek rodziny. Dziecko będzie jednak takiej sytuacji doświadczać po raz pierwszy. Jeżeli nie przygotowujemy go na to, co zmieni się w jego życiu, może się okazać, że jego wyobrażenia są odmienne od tego, co nastąpi, a przeżywane rozczarowanie może wywołać smutek, rozdrażnienie, złość, nawet agresję. Aby uniknąć tych trudnych dla całej rodziny doświadczeń, warto

uświadomić sobie, czego dziecko może doświadczać i jak pomóc mu w tym, niekoniecznie wyłącznie radosnym dla niego, okresie.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

W życiu Basi nadciąga wielka zmiana. Jej mama właśnie urodziła braciszka. Kiedy zjawia się z nim w domu, Basi wydaje się, że mama przestała ją kochać, bo większość czasu i uwagi poświęca Frankowi. Wszyscy dookoła też skupiają się na nim, zachwycając się, jaki jest rozkoszny. Tymczasem Basia wcale nie uważa, że jest taki fajny, bo cały czas płacze, nie daje jej się wyspać i nie chce się z nią bawić w „normalne” zabawy.

Zapakowali do samochodu fotelik dla dzidziusiów, a Basia wzięła ze sobą stos rysunków, gęś z plasteliny i ramkę ze sznurka, które zrobiła dla Mamy i brata.

W szpitalu pani szatniarka kazała Basi założyć specjalne pokrowce na buty, które wyglądały jak plastikowe torebki.

– Tato, ja szeleszczę! – ucieszyła się Basia i podbiegła kawałek, żeby głośniej szeleścić.

Szpital był ogromny. Basi wydawało się, że nigdy nie dojdą do Mamy. Najpierw musieli jechać windą, potem schodzili na dół po schodach, bo Tata nacisnął zły guzik. Potem szli i szli długim korytarzem. Na samym końcu tego korytarza Basia zobaczyła małą figurkę.

– Mama... – szepnęła.

Chciała pobiec, ale nogi wcale nie chciały jej słuchać. Szła więc powoli, noga za nogą, patrząc, jak Mama robi się coraz większa i większa. Kiedy stanęli tuż przy niej, Basia widziała tylko kawałek nogi Mamy w brązowych sztruksach.

– Basiu... – dopłynął szept z góry.

Mama uklękła i teraz Basia widziała jej nos, policzki, usta i oczy.

– Jak dobrze cię widzieć, córeczko – powiedziała Mama.

Basia wtuliła się w kosmaty, pachnący Mamą sweter.

– Pokaż już tego braciszka – mruknęła z ulgą.

Z. Stanecka, *Basia i nowy braciszek*,
Warszawa 2011, s. 4-5.

Książka „Basia i nowy braciszek” to mądra i pouczająca historia o tym, jak trudne bywa dla starszego rodzeństwa pojawienie się nowego członka rodziny. Jednocześnie zawiera dyskretne wskazówki dla rodziców, jak można sobie z tym doświadczeniem poradzić.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Zniechęcony do tworzenia autentycznych warunków ludzkiej prokreacji człowiek skłania się do traktowania samego siebie i własnego życia raczej jako zespołu doznań, których należy doświadczyć, aniżeli dzieła, które ma wypełnić. Stąd się wywodzi brak wolności, a w konsekwencji rezygnacja z angażowania się w stały związek z jedną osobą i rodzenie dzieci, lub uważania ich za jedną z wielu „rzeczy”, które można mieć lub nie mieć, według własnych upodobań, i które współzawodniczą z innymi możliwościami.

CA 39.

Jeśli mówimy tutaj o naturze, to nie mamy na myśli po prostu systemu procesów biologicznych. Jest tutaj mowa o czymś znacznie głębszym: chodzi o to, że przed wszystkimi strukturami porządkującymi – w samym człowieku – istnieją prawa pochodzące z jęgo natury. Idea praw

człowieka jest w tym sensie ideą rewolucyjną: sprzeciwia się absolutyzmowi państwowemu i despotyzmowi pozytywnego ustawodawstwa. Jest też jednak ideą metafizyczną: w samym bycie tkwi etyczne i prawne roszczenie. Nie jest on ślepią materialnością, którą można potem dowolnie formować według czystej celowości. Natura nosi w sobie ducha, nosi etos i godność, i w ten sposób rości sobie prawo do naszego wyzwolenia i jednocześnie jego miary.

Elementarz Benedykta XVI Josepha Ratzingera dla pobożnych, zbuntowanych i szukających prawdy, oprac. M. Zawada, Kraków 2008, s. 35-36.

Rzeczywiście, miłości nie można sprowadzać do uczucia, które się pojawia i znika. Owszem, ma związek z naszą uczuciowością, ale taki, aby otworzyć ją na ukochaną osobę i w ten sposób zapoczątkować drogę, która jest wyjściem z zamknięcia we własnym „ja” i zbliżaniem się do drugiej osoby, by zbudować trwałą relację; miłość dąży do jedności z ukochaną osobą. Widzimy więc, w jakim sensie miłość potrzebuje prawdy. Jedynie kiedy jest oparta na prawdzie, miłość może przetrwać w czasie, przezwyciężyć ulotność chwili i pozostać mocna, by wspierać wspólną drogę.

LF 27.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył: stworzył mężczyznę i niewiastę. Po czym Bóg im błogosławił, mówiąc do nich: „Bądźcie płodni i rozmnażajcie się, abyście zaludnili ziemię i uczynili ją sobie poddaną” (Rdz 1,27-28).

Por. 1Kor 15,49.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Institucja małżeństwa i miłość małżeńska z natury są ukierunkowane na prokreację i wychowanie potomstwa, a to stanowi jakby ukoronowanie powołania małżonków. Dzieci są najwspanialszym darem małżeństwa i w największym stopniu przyczyniają się do dobra samych rodziców. Sam Bóg, który powiedział: „Nie jest dobrze, żeby mężczyzna był sam” (Rdz 2,18), i który od początku „stworzył ich jako mężczyznę i kobietę” (Mt 19, 4), chcąc udzielić im jakiegoś szczególnego uczestnictwa w swoim dzie-

Por. KKK 2205; 2216;
2221; 2367.

le stwórczym, pobłogosławił mężczyznę i kobiecie, mówiąc: „bądźcie płodni i rozmnażajcie się” (Rdz 1,28). Dlatego pielęgnowanie prawdziwej miłości małżeńskiej i wywodzący się z niej cały sposób życia rodzinnego zmierzają do tego, aby małżonkowie, nie zaniedbując pozostałych celów małżeństwa, byli skłonni do męznego współdziałania z miłością Stwórcy i Zbawcy, który poprzez nich coraz bardziej powiększa i wzbogaca swoją rodzinę. (KKK 1652).

IV. LITERATURA

4.1. WYBÓR LITERATURY

- Brykczyński M., *Skąd się biorą dzieci?*, wyd. Literatura, Łódź 2016.
- Drobniak S., *Amory, zaloty i podboje*, wyd. Babaryba, Warszawa 2018.
- Frączek A., *Jeśli bocian nie przyleci, czyli skąd się biorą dzieci*, wyd. Literatura, Łódź 2016.
- Rascal, *Przed twoim urodzeniem*, wyd. Czerwony Konik, Kraków 2016.
- Stanecka Z., *Basia i nowy braciszek*, wyd. Egmont, Warszawa 2011.

4.2. LITERATURA PRZEDMIOTU

- Ange D., *Twoje ciało stworzone do życia*, wyd. W drodze, Poznań 2004.
- Augustyn J., *Wychowanie seksualne w rodzinie i w szkole*, wyd. WAM, Kraków 2014.
- Bednarski F., *Wychowanie ludzkich popędów i woli*, wyd. WITKM, Kraków 2001.
- Biddulph S., *Wychowanie chłopców. Jak pomóc chłopcom wyrosnąć na szczęśliwych mężczyzn*, Dom Wydawniczy Rebis, Poznań 2019.
- Brzezińska A., Janiszewska-Rain J., *W poszukiwaniu złotego środka. Rozmowy o rozwoju człowieka*, wyd. Znak, Kraków 2005.
- Elementarz Benedykta XVI Josepha Ratzingera dla pobożnych, zbuntowanych i szukających prawdy*, oprac. M. Zawada, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2008.
- Franciszek, enc. *Lumen fidei*. O wierze, wyd. M, Kraków 2014.
- Glemp J., *Słowo Prymasa Polski do młodzieży*, wyd. Kuria Metropolitalna Warszawska, Warszawa 1982.

- Jan Paweł II, enc. *Centesimus annus*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 1, *Encykliki*, wyd. M, Kraków 2006, s. 399-446.
- Jan Paweł II, *Nauczanie moralne. Bioetyka*, wyd. Polwen, Radom 2006.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- Kwiek M., *Wychowanie do miłości. Poradnik dla rodziców*, wyd. Oficyna Współczesna, Wrocław 1994.
- Mandal E., *Kobiecość i męskość*, wyd. ŻAK Wydawnictwo Akademickie, Warszawa 2003.
- Meissner K., *Płciowość i czystość. Z problematyki życia seksualnego*, wyd. W drodze, Inicjatywa Wydawnicza „Jerozolima”, Poznań 2015.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*. Biblia Tysiąclecia, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Pulikowscy J.J., *Jak wygrać macierzyństwo. Instrukcja obsługi*, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2006.
- Sobór Watykański II, Deklaracja o wychowaniu chrześcijańskim *Gravissimum educationis*, w: tegoż, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002, s. 314-324.
- Trobisch W., *Kochałem dziewczynę*, Wydawnictwo POMOC, Częstochowa 2006.
- Twardowski J., *Ile cudów naokoło*, w: tegoż, *Od ucha do ucha czyli o uśmiechu i radości*, wybór i oprac. A. Iwanowska, Wydawnictwo Święty Wojciech, Poznań 2013, s. 45-47.
- Twardowski J., *W rodzinie*, w: tegoż, *Święta dobrych życzeń*, wybór i oprac. A. Iwanowska, Wydawnictwo Święty Wojciech, Poznań 2013, s. 52-53.